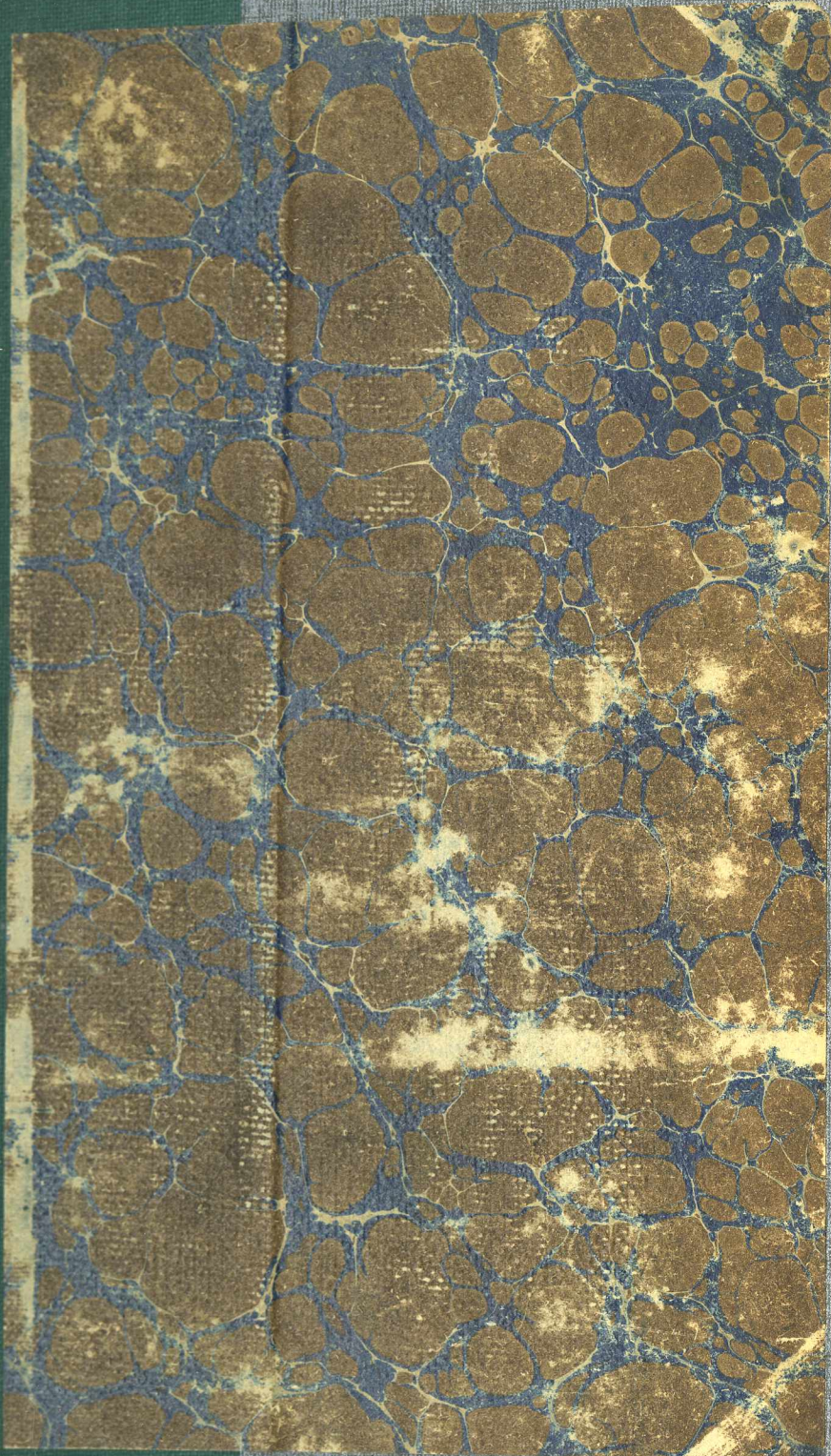

Politikai
röpiratok.

116.

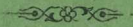
M6
992

AZ OSZTRÁK-MAGYAR BIRODALMI

ELSŐ

ÁLTALÁNOS TISZTI EGYLET

ALAPSZABÁLYAI.

5.

N.-SZEZEN.

AZ EGYLET SAJÁT KIADÁSÁBAN.

1869.

Az igazgató tanács személyzeti állománya.

Elnökség:

Elnök:

Norvilli lovag **Fellmann Károly Frigyes,**

a III. osztályu vaskorona rend és több magas rendek vitéze, a Ferdinand császár éjszaki vaspálya nyugalmazott főitkára stb. stb.

Helyettesek:

Schmidt-Zabierov Ferencz,

De Laglio Vincze,

cs. kir. osztrák magyar birodalmi külügy és császári házosztályi minisleri tanácsosa, a szabadalm. osztrák állam vaspálya társulata főfelügyelője.

Fejedelmi biztos:

Fischer Nándor,

cs. kir. alsó ausztr. helytartósági tanácsos stb.

Igazgató-tanácsosok:

Grenadenbergi Bertele Károly, a központi hadiszámvevőség tanácsosa, és az első bécsi előleg társulat választmány elnöke.

Bischof Frigyes, a szab. déli vaspálya társulat mérnöke.

Robies Ferencz, a Wiedeni községi iskola főtánára, a néposkola elnöke.

Jogtudor **Burián Herman,** közoktatási minisleri titkár.

Degetz Károly, a szab. Erzsébetvaspálya mérnöke.

Doublier Lőrincz, műiskolai tanár.

Elsner Frigyes, pénzügyminisleri osztály-tanácsos.

Fleischmann Gustav, cs. kir. törvénytudó.

Hammerschmid János orvostudor, cs. k. pénzügyminisleri-számtanácsos.

Hecher Gustav jogtudor, ügyvéd.

Aspernburgi Hoffmann Endre, a szab. déli vaspálya társulat iroda főnöke.

Hruby György, cs. kir. központi hadügszámvevőség könyvivője.

Kaan Gyula, a szab. állam vaspálya társulat iroda főnöke.

Klun V. F. tudor, cs. k. kereskedelem minisleri osztály-tanácsos és képviselő a birodalmi tanácsban.

Burgenkroni Lange Emil tudor, az erdély kir. udvari kancellaria fogalmazója.

Lederer Vilmos, a szab. Erzsébetvaspálya levél-kiadója.

Mannheimer Ede, a szab. déli vaspálya társulat felügyelője.

Maschke Károly tudor, az általános osztr. földhitelintézet előadója

Mórath János, cs. kir. tengeri hadmérnök.

Paradis Libert, nyugalm. ezredes.

Penkl Henrik, a szab. déli vaspálya társulat iroda főnöke.

Reitler M. A., a Kassa-Soproni vaspálya felügyelője.

Schmeidel Herman, a bécsi cs. k. államügyészség vezetője

Springer Antal, tron örökös herceg Rudolf vaspálya főtisztje.

Wahl Albert, a szab. déli vaspálya társulat felügyelője.

Werner Károly, szab. Károly Lajos-pálya segéd.

Weinzterl Károly, belügyminisleri számtanácsos.

Felügyelői bizottmány:

Burgerstein József, oktatásügy minisleri tiszt.

Maar Gyula Ferencz, nyug. számtanácsos.

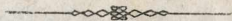
Novak Richárd, cs. k. központi hadügszámvevőségi számtiszt.

AZ OSZTRÁK-MAGYAR BIRODALMI

ELSŐ

ÁLTALÁNOS TISZTI EGYLET

ALAPSZABÁLYAI.

N.-SZESEN.

NYOMTATTATOTT DROTLEFF JÓZSEFNÉL.

1869.

0233

DE BALLAGI GEZA

I.

Általános határozatok.

1.

Az osztrák-magyar birodalmi első általános tiszti egyesület célja, a hazai tiszti testület anyagi és társadalmi érdekeit, a kölcsönösség alapelvei szerint, megóvni és elősegíteni.

Cél.

2.

A tiszti testület érdekeinek tekintetbe vétele legközelebről kifejezését következő irányokban találja u. m.:

Hatáskör.

- a) betegség esetére való előgondoskodásban;
- b) élet- és halál-esetére való biztosításban és
- c) előlegek eszközzésében.

Az egyesület mindazon által még továbbá törekedni fog, a tisztviselő osztály anyagi és szellemi érdekeit is védeni és előmozdítani, valamint a hivatási érdekek időszerű és hatályos képviseltetésére lehetőségig hatni, és ezenkívül magának feladatúl tűzi ki, közhasznú vállalatokat és műveleteket a tisztviselői testület részére támogatni, valamint szükségben lévő és sorstól sujtott tisztviselőknek és hozzátartazóiknak segítségükre lenni.

3.

Az egyesület működési köre az osztrák-magyar birodalom egész területére kiterjed. Székhelye: Bécs, neve: „az osztrák-magyar birodalmi első általános tiszti egyesület.“

Részint a területi, részint a hivatási összetartozóság tekintetéből tag-csoportozatok alakulhatnak.

Az egyesület mindennemű közléseinek kihirdetése iránt az igazgató tanács gondoskodik. — Minden tagsoporzatnak (3-ik §.) azonban szabadságában áll, a részéről szükségeseknek mutatkozó közléseket, önálló hatáskörén belől 's saját költségén megtenni.

A közgyűlés egybehívása valamint a számadási tudósítás a „Wiener Zeitung“ által hozatnak köztudomásra.

**Tagok,
rész-
vényesek,
segélyezők,
előmozdi-
tók,
tisztélet-
belitagok.**

Az osztrák-magyar birodalom összes területén létező minden köz- vagy magán-tisztviselő, ki évenként legalább 2. osztr. ért. forintot befizet, tagja az egyesületnek és megnyeri a szabályszerű jogokat. Különösen joga van, a részletes határozmányok szerint az illető osztályokhoz csatlakozni.

Oly tagok, kik az egyes osztályokbani részvét jogát igénybe veszik, ez által részvényesekké lesznek, és a részvényesség tartama alatt az évi tagdíj fizetése alul fölmentvék.

Az egyesület biztosító osztályaiban a tisztviselőkhöz tartozók vagy más személyek is, kik az egyesület valamely tagja által bevezettetnek, részt vehetnek.

Oly egyének, kik egyszer mindenkorra legalább 50 osztr. ért. forintot tévő öszveget, vagy legalább 5 éven keresztül 10 ft. évi járulékot ajándékképen az egyesületnek ajánlanak, vagy más módon az egyesületnek juttatnak, segélyezői az egyesületnek.

Végül oly személyek, kik az egyesület érdekeit erkölcsileg vagy anyagilag kiváló mérvben előmozdítják, tisztéletbeli tagoknak neveztetetnek ki.

Belépés.

A tag belépti nyilatkozata írásban történik, melyben a belépő neve, állása és lakása pontosan kitéendő.

A beléptidíj a fölvetelről értesítés után, a tagsági jegy átvételekor leteendő.

A további évi tagdíj, a mennyiben a tag nem az utolsó három hónap alatt lépett az egyesületbe, minden üzleti év kezdetével befizetendő. Az előbb említett kivételes esetben a díj a következő üzleti évre érvényes.

A tagsági jegy átvétele által minden tag az egyesület alapszabályaiba való beléegyezését nyilváníttja.

A részvényesség elfogadása azonban azon illető osztály külön határozatától feltételeztetik, melyhez a csatlakozás szándékolttatik.

7.

Az egyesületből a tagok bár mikor kiléphetnek.

Ha ez iránt határozott nyilatkozat nem történt, akkor oly tagoknál, kik nem részvényesek is egyszersmind, az évi díj további fizetésének visszautasítása olyannak tekintetik. Oly tagok, kik megszűnnek tisztviselők lenni, ez által a tagságot nem veszttik el.

A részvényeseknek az illető osztálybóli kilépésére nézve ugyan azon osztályok részleges határozatai mérvadók.

Az egyesületbóli kizárás csak az igazgató tanács indokolt végzése folytán történhetik, azonban az illető tagnak joga fenhagyatík, ügyét a közgyűléshez felebbezni.

**Kilépés,
kizárás.**

8.

Az egyesület működését benn és kifelé szabályozza, **Igazgatás.** vezetí, felügyeli és foganatba viszi.

- a) a közgyűlés (9—17-ik §§.),
- b) az igazgató tanács és működő tisztjei (18—28. §.),
- c) a felügyelő választmány (29. §.),
- d) a helyi gyűlések és helyi választmányok (30—42. §.)

9.

Az igazgató tanács elnöke által évenként, szabályszerűen május hó 15-ike előtt, egy rendes közgyűlés hivatík össze, mely legalább 4 héttel az előtt a tagok tudtára adandó (4. §.).

Közgyűlés.

10.

Rendkívüli közgyűlések a szükséghez képest az igazgató tanács vagy a közgyűlés végzése folytán hirdethetők.

Az ez iránti kötelezettség a felügyelő válaszmány egyhangú végzése, továbbá valamely helyi gyűlés ajánlata vagy legalább 50 részvényes kívánata folytán áll be.

A rendkívüli közgyűlés egybehívásának napja ugyanint a rendes közgyűléseké, a tagoknak az előtt négy héttel tudtúl adandó. Az utóbbi két esetben az egybehívás költségei az egylet által előlegképen fedezendőek, 's az után az eként egybehívott közgyűlés határozza meg; hogy valjon az egybehívás költségei az egyleti alapnak véglegesen terhére rovassanak-e fel, a vagy az indítványozók által legyenek hordozandók?

11.

A közgyűlés határozatképes, ha legalább 90 szavazat jogosult tag abban személyesen jelen van.

Az egyleti osztályok valamelyikének sajátlagos ügyeiben, csak azon osztály legalább 30 részvényes tagjának jelenlétében lehet határozatot hozni.

Határozat képességi híján esetében 4 hét alatt új közgyűlés hívandó össze, mely a jelenlévők számára való tekintet nélkül, határozatképes.

12.

A közgyűlés csupán oly tárgyak felett hozhat végzést, melyek a meghívóban egyenként meg vannak nevezve.

A közgyűlés elébe terjesztendő zárszámla és a számviteli mérlegek az előtt legalább 8 nappal, kívánatra minden tagnak, kiszolgáltatandók.

Szavazat- és választási jog minden tagot illet, ki a közgyűlés egybehívása előtt az egyletbe belépett. Csak oly ügyekben, melyek valamely egyleti osztályt kizárólag érdekelnek, bírnak szavazat- és választási jog-

gal csupán az egyletnek azon részvényes tagjai, kik az utolsó üzleti év végével már azon osztályhoz tartoztak.

A tagoknak joguk van szavazatukat fölhatalmazás által, azonban csak is részvényesekre, átszállítani, de 10 szavazatnál egy személyben többet egyesíteni nem szabad.

Az igazgató tanács tagjai, mint az összes egyleti-kezelés vezetői, fölhatalmazásokat nem fogadnak el, 's felhatalmazások elfogadására az egylet tisztviselői sem jogosítvák.

13.

Önálló indítványoknak oly tárgyak fölött, melyek a közgyűlés hatáskörét illetik, legalább 20 szavazatképes tag részéről kell pártoltatniok. Azon indítványok azonban, melyek valamely helyi gyűlés részéről tétetnek, ezen támogatást nem szükségelik.

A közgyűlés egybehívása előtt beérkezett indítványok az igazgató tanács által napi-rendre tűzendők.

Később érkezett, vagy a közgyűlésben írásban tett indítványok, a jelenlévők tudomására hazandók, és a közelebbi közgyűlésnek elhatározás végett előterjesztendők.

Azonban az indítványnak egy bizottmányhoz jelentéstétel végetti utasítása, és az indítványozó kívánatára annak indokolása, valamint határozat hozatal nélküli tárgyalása a közgyűlés beléegyeztével bármikor megeshetik.

14.

Minden, előre különösen nem szabályozott szavazásoknál, a jelenlévő szavazatképes tagok általános többsége határoz; egyenlő számú szavazatoknál azon nézet emelkedik határozattá, melynek az elnök adja szavazatát.

15.

A határozatképességhez megkívántató szavazatjogosult tagok számának jelenléte fölötti kétely eseté-

ben minden tagnak joga van, a gyűlés megszámlálását követelni.

Választások szavazó jegyek által, titkos szavazás útján történnek, és ilyeneknél a szavazatok viszonylagos többsége határoz.

Ha többen, kik közül egyik vagy másik a szó-többséggel választottak közé volna sorolandó, egyenlő számú szavazatot kaptak, ez esetben közöttük a sors határoz.

16.

A közgyűlésben az elnökséget és a tárgyalások rendes parlamenti szabályok szerinti vezetését az igazgató tanács elnöke, vagy az őt helyettesítő alelnök viszi. Surlódások esetében a gyűléshezi fellebbezés mindenkor nyitva áll, mely ezen alapszabályok keretében egyszerű szavazás által azonnal határoz.

Az elnök teendője, a közgyűlésben tett kérdézősködésekre feleleteket adni.

17.

A közgyűlés hatásköre kiterjed:

- a) az igazgató tanács és felügyelő választmány megválasztására;
- b) a számadási jelentés és a számolati mérleg helybenhagyására.
- c) az általános pénzalap gyümölcsöző használata alapelveinek meghatározására, és az ez iránt a részvényesek által a biztosító osztályokra vonatkozólag hozott határozatok helybenhagyására (22. §.)
- d) az előlegezési osztályban szerzendő részbetételek legnagyobb számának, valamint a tisztán személyi hitel legfelsőbb fokának megállapítására, és a közös tartalékpénzalap magasságának és javadalmazásának meghatározására;
- e) a szőnyegen lévő indítrányok fölötti határozathozatalra;
- f) az alapszabályok módosítására, az államhatóság helybenhagyásának fönntartásával;

- g) az igazgató tanács végzései ellen intézett felebbezések fölötti határozathozatalra;
- h) az egyesület valamint egyes osztályai feloszlásának meghatározására (53. §.) és az abból kifolyó intézkedésekre.

18.

Az igazgató tanács 30. tagból áll, kiknek állandó lakhelyük Bécsben van.

Igazgató tanács.

Ezek a nagygyűlésben 3 év tartamára viszonylagos szótöbbséggel választatnak.

Minden egyesületi év végével az igazgató tanácsból tagjainak $\frac{1}{3}$ -a kilép, és pedig az első két évben kisorsolás útján, azután hivatalos működésök időszora szerint.

Az igazgató tanács új választások által a közgyűlésben egészítették ki, mely alkalommal a kilépők újból megválaszthatók.

A közgyűlés jogositva van, a szükséghez képest az igazgató tanács tagjainak számát szaporítani 's megfelelő számú pótagokat választani. Az egyesület tisztviselői az igazgató tanácsba be nem választhatók.

19.

Az igazgató tanácsosi állás tiszteletbeli hivatal.

Az igazgató tanács, az ő megbízása folytán személyesen teljesített szolgálatokért emelt megtérítési igények fölött, esetről esetre határoz.

Ha egy igazgató tanácsos működési idejének lefolyta előtt kilép, helyébe azon pótag lép, ki legtöbb szavazattal lett megválasztva.

Egyenlő szavazatoknál a sors határoz.

Az egyesületi év végével a pótagok száma közgyűlési választások által kiegészítettik.

20.

Az igazgató tanács saját kebléből általános szótöbbséggel egy év tartamára elnököt és két helyettes elnököt választ.

21.

Az igazgató tanács ülései az elnök vagy az öt helyettesítő alelnök meghívása folytán mind annyiszor, a hányszor az ügyek megkivánják — de minden esetre havanként — kétszer tartatnak. Érvényes határozat hozatalra a tagok legalább $\frac{1}{3}$ -ának, az elnök és helyettesei választásánál működő közegek felvételénél és elbocsátásánál azonban az igazgató tanács több mint fele tagjainak jelenléte szükségeltetik.

Minden helyi választmány elnökének joga van, az igazgató tanács üléseiben vélemény-adólag résztvenni.

22.

Az igazgató tanács fel van hatalmazva egyes osztály részvényeseit, ügyeik, vagy a közgyűlés elejébe terjesztendő indítványaik megvitatására egybehívni. Sőt az 52. és 53. §. eseteiben, valamint a biztosítási alapok (17. §. c.) gyümölcösöző kezelése elveinek meghatározásánál erre köteleztetik is. A gyűlés összehívására valamint a tanácskozás modozatára nézve a közgyűlés szabályai érvényesek.

23.

Az igazgató tanács minden üléséről pontos jegyzőkönyv vezetendő, mely az akkori elnök és az igazgató tanácsnak legalább egyik tagja, 's végre a jegyző által aláírandó.

Az igazgató tanács tárgyalásaira nézve az általa megalapított ügyrend mérvadó.

24.

Az igazgató tanács az egylet mindazon ügyeiben határoz, melyek nem egyenesen a közgyűlés vagy a helyi képviseltek elé vannak utasítva.

Annak jog-illetőségei különösön következők:

- a) tagok és részvényesek fölvétele, a mi azonban a helyi választmányokra is átruházható (85. §.);
- b) az egyletnek törvényes és törvényhatóságon kívüli képviseltek;

- c) az elnökség választása;
- d) osztály-főnökök, más egyleti hivatalnokok, egyleti meghatalmazottak és az egylet más végrehajtó közegeinek kinevezése és elbocsátása, valamint díjazások rendszeresítése;
- e) az osztály-főnökök és helyi képviselők működési körének megszabása, átruházása és utasítások adása;
- f) az egyleti tevékenység, minden ágainak ügyvitele feletti felügyelet, hivatkozás eseteiben elhatározás;
- g) a közgyűlés egybehívása;
- h) a számadások és a közgyűlés elé terjesztendő számadó jelentés megvizsgálása, valamint a pénzügykezelés eredményének közzététele;
- i) a rendelkezés alatt álló vagyon gyümelcsöztetésre iránti intézkedések, a közgyűlés által megállapított alap elvek szerint;
- k) kölcsönök felvétele (96. §.);
- l) a jutalmi és belépti díjak fölemelése vagy leszállítása iránti határozathozatal.

25.

Az igazgató tanács határozataiért 's működéséért azon tagok felelősek, kik abban résztvettek vagy közreműködtek.

26.

Az egylet központi ügyvitelét az igazgató tanács, **Ügyvétel.** a szükséghez képest, fizetéses vagy fizetés nélküli ügykezelők által látatja el, kik ezért neki felelősek.

27.

Az ügykezelők meghatározott díjaikon kívül a kitüntetett évi fölöslegből bizonyos részt (tantieme) kapnak, melynek magasságát a közgyűlés, kiosztását pedig az igazgató tanács határozza meg.

Minden iratok 's okmányok, melyek által az egyesület valamely kötelezettsége megállítandó, az elnök vagy az őt képviselő alelnök, továbbá az igazgató tanács valamely tagja és a felelős osztályfőnök által aláírandók.

Az egyesület minden más kiadványai az elnök, vagy valamely igazgató tanácsos és az illető felelős ügykezelő, 's a mennyiben a folyó ügyeket illetik, a felelős ügykezelő által iratnak alá.

Az igazgató tanács egyik tagja vezeti a főpénztár együttes ellenőrzését.

Felügyelő választmány.

A felügyelő választmány hivatása, az alapszabályok pontos megtartása felett örködni, 's joga van, az egyesület pénzkezelése iránt mindenkor magának tudomást szerezni, az igazgató tanács üléseiben véleményadólag részt venni, és egyhangú határozat folytán rendkívüli közgyűlést egybehívatni.

Ugyan az köteles a könyvvezetést időszakonként megbirálni, a pénztárt rovincsolni, a számadásokat egybevetni és arról a közgyűlésnek jelentést tenni.

A felügyelő választmány a közgyűlésben 3 év tartamára választatik és 3 tagból áll.

Évenként a felügyelő választmány egy tagja kilép, és pedig az első két évben sorsolás útján, azután pedig a működésök időszora szerint. A kilépő közvetlenül ujlag nem választható.

A felügyelő választmány póttagjai megválasztatására és működésök megkezdésére nézve, az igazgató tanács póttagjait illető határozmányok érvényesek. (18. és 19. §.)

Helyi képviselők.

Az egyesületi célok előmozdítása végett, 's hogy a tagok az egyesületi tevékenységben magok is résztvehessenek, részint az igazgató tanács által egyes személyek — egyesületmeghatalmazottak — rendeltetnek, részint a tag csoportok (3. §.) által testületi közegek — helyi

választmányok — választatnak. Azonban már létező 's hasoncélok elérésére törekedő testületek is, az igazgató tanácsosal létre jött megegyezés folytán, 's a mindkét részről alapszabályok tekintetbe vétele mellett, az egyetemes egyletbe bekebelezhetők.

31.

A bekebelezés föltétele azonban: a tisztii egylet alapszabályainak elfogadása és megtartása.

32.

Az egyleti meghatalmazottak működése részint előkészítő, részint közbenjáró, 's feladatok az, miszerint nagyobb tagsoportozatok és helyi választmányok alakulását megfelelő módon eszközöljék, 's a helyi választmány megalakulásáig, vagy általán a hol az létre nem jön, az ügykezelést az egylet és annak egyes tagjai között vezessék.

**Egyleti
meghatal-
mazottak.**

Oly helyeken, hol helyi választmányok nem léteznek, az igazgató tanács által az egyetemes érdekek gondozásával és képviselésével egyleti meghatalmazottak mindenkor megbízhatók, kiknek működésök különutasítás által szabályoztatik.

33.

A tagsoportok helyi gyűlések tartására jogosítvák, melyekben az illető csoport minden tagjának helye és szavazata van.

**Helyi gyű-
lekezetek.**

34.

A helyi gyűlés legelőször az egyletimeghatalmazott vagy a tagsoport alapító-választmánya által, azután a helyi választmány elnöke által évenként egyszer, nyomatékos okoknál fogva azonban és a választmányi tagok többségének indítványára, vagy az igazgató tanács végzése folytán, többször is összehívható.

35.

A helyi gyűlésben a választmányi elnök vagy annak helyettese elnököl, 's határozatképességéhez 120. tagot meg nem haladó társulatoknál az egyleti tagok legalább egy negyedrészenek, azon társulatoknál azonban, melyek 120-nál is több tagot számlálnak, legalább 30 szavazatjogosult tagnak személyes jelenléte szükséges-tetik. A gyűlés összehívása, megtartása, valamint a választás és szavazásra nézve, a közgyűlést illetőleg kimondott alapelvek érvényesek.

36.

A helyi gyűlés hatáskörébe tartoznak:

- a) a helyi választmány és a póttagok választása;
- b) a helyi választmány által az igazgató tanács elé terjesztendő egyleti jelentés megvizsgálása és helybenhagyása;
- c) a nagygyűlés elé terjesztendő indítványok megvita-tása és megállapítása;
- d) saját ügyeiben határozathozatal 's az arra vonatkozó utasítások megállítása.

37.

Az igazgató tanács magát a helyi gyűlésben képviseltetheti, ennél fogva annak helye és ideje, valamint a tanácskozás tárgyai az összehívással egyidejűleg az igazgató tanács tudomására teendő.

Az igazgató tanács képviselői a szavazásban részt nem vesznek, azonban az a hivatások, hogy az igazgató tanács nézeteit érvényre emeljék és szabályszerű jogositványait megvédjék.

38.

A helyi választmányok.

A helyi választmányok 9—15. tagból állanak, 's azok a helyi gyűlés által 3 év tartamára viszonylagos szótöbbséggel választatnak. A tagok egy részének évi kilépésére és azok kiegészítésére, valamint póttagok

választására és belépésére nézve az igazgató tanácsot illető határozmányok érvényesek (18—19. §.)

Ha valamely helyen, az esetleg fenálló tagsoportoktól merőben függetlenül, egy oly társulat alakúl, melynek tevékenysége az előleg-osztály ügyleteire szorítkozik, akkor az ezen társulat által választott társulati választmány az előleg-társulat minden ügyeire nézve a helyi választmány hatáskörébe lép 's reája, illetőleg a társulati gyűlésre nézve, mind azon határozmányok érvényesek, melyek a helyi választmány illetőleg a helyi gyűlésekre vonatkoznak.

39.

A helyi választmány maga kebléből általános szavazattöbbséggel elnököt és annak helyettesét, valamint netáni ügykezelőket egy év tartamára választja.

40.

A helyi választmány az illető tagesoportozatra nézve, az alapszabályok határain belől, (24. §.) a végrehajtó és közbenjáró egyleti közeg.

Minden, kizárólag az előleg-osztályt illető ügyekben, a választmánynak csak azon tagjait illet döntő szavazat, kik egyszersmind az előleg-osztálynak is részvényesei.

Ha valamely helyi választmányban 9. tagnál kevesebb tartozik az előleg-osztályba, akkor azoknak egy alapszabályszerűleg elintézendő utólagos választás által magokat legalább 9, legfennebb 15. tagra ki kell egészíteniök. A helyi választmány azon tagjai, kik nem részvényesei az előleg-osztálynak, ennek ügyeiben csak véleményadólag vehetnek részt.

41.

A helyi választmány, az alapszabályok és részletes utasítások értelmében szabályos ügykezelés iránt, megbízási és az igazgató tanács irányában felelős; 's azt tanácskozás és elhatározás folytán részint saját kebléből

A helyi választmányok ügyvitele.

választott működő tiszttek (ügyvezetők, pénztárnokok), részint a szükséglet szerint fel vett segédközegek által viteti teljességbe.

Segédközegeknek, a tagcsoportozatok biztosítási-ügyletei vitelére leendő felvétele, valamint díjazásuk rendszeresítése, az igazgató tanács helybenhagyásától függ.

42.

Az igazgató tanács jogában áll, a helyi választmányok pénzügyvitelébe minden időben betekinteni.

Az előleg-társulatokra nézve az igazgató tanács fel van jogosítva, az ügyvitel ellen felmerült alapos aggályok esetében, egy rendkívüli helyi gyűlést összehívni (22. és 23. §§.) és annak az ügylet megszüntetése, vagy annak feloszlata és a leszámolás iránt, elhatározás végett indítványt előterjeszteni.

A biztosító-ügyosztályokra nézve azonban az igazgató tanács közvetlenül fel van jogosítva, hogy azoknak ügyvitelét, a közgyűlés elé terjesztendő utolagos igazolás mellett, egészen vagy részben megszüntesse.

43.

A vagyon képzése.

Az egylet vagyona képződik

a) a rendes bevételekből.

A minők a beléptídjak és a részvényesek befizetései (Prämien), valamint a tőkepénzek kamatai.

b) A rendkívüli bevételekből.

Ezek az egyleti, valamint a különös célokra szánt pénzek és értéktárgyak.

44.

Alapok.

Az egylet vagyona a következő alapokra oszlik:

a) az osztályok alapjaira;

b) az általános alapra.

45.

Osztály alapok.

A betegpénz- és az életbiztosító-osztályok pénzalapjai a befizetett díjakból és a tőkék kamataiból

keletkeznek és az elfogadott kötelezettségek biztosítására szükséges födözetben lelik határaikat.

Az előleg osztály alaptőkéje a részesek részbetéteiből képződik és sajátlagos határozmányok által szabályoztatik.

46.

Az általános alaptőkét képezik: a belépti illetékek, az egyes osztályokból átutalt fölöslegek, ajándékok és adományok, valamint minden, különös meghatározás nélkül befolyó pénzek és értéktárgyak.

**Általános
alap.**

Ezen alaptőkét minden egyleti osztály, a maga fölöslegéből ahoz járult tőkéinek összege arányában, mint tartalékot igénybe veheti.

Továbbá ezen tőkék kamatai valamint a belépti díjak járványok idejébeni gondoskodásra, az egyleti tagok fölsegelésére és az egylet általános céljaira szolgálnak.

Az egyleti osztályok tartalékai az általános alaptökében csak bizonyos, az igazgató tanács javaslata folytán, a közgyűlés által megállított magasságig növekedhetnek, s a netaláni fölöslegek hováfordítása iránt a közgyűlés határoz.

A tagsoportoknak meg van engedve, saját önálló kezelési alaptőkét alakítani, mely önkéntes vagy a helyi gyűlés által esetről esetre megállítandó járulékok által létesíthető, és azon rendeltetése van, hogy a tagsoport általános kezelési céljaira, vagy az illető csoport külön-tartalék tőkéjének esetleges javadalmazására szolgáljon.

47.

A létező statisztikai segédforrások alapján, a valószínűségi számolat elvei szerint és a jutalmi pénzek elhelyezésénél állandóan elérhető kamatlábra való tekintettel megállapított árjegyzékek, a betegpénzt és az életbiztosítást illetőleg, az államkormány helybenhagyása alá terjesztetnek.

**Díj
megállapítás.**

A kiszámítás tökéletesítése és biztosabb alaprai fektetése céljából a statisztikai kimutatásoknak szükség szerinti megfelelő kiegészítése eszközözendő.

**Zár-
számadás.** Minden osztályra nézve a könyvvezetés elkülönített, s a számadás minden naptári év végével bezáratik.

Ha a betegpénz- és életbiztosítási osztály üzleti számvitelének bezárása fölösleget mutat, akkor ezen fölöslegek, az ezen osztályokra eső kezelési kiadások és a jutalék rész (tantieme) levonása után, az általános alaptökéhez csatoltatnak.

Ha ezen fölöslegek 5 egymásután következő éven keresztül az évi díjbefizetések 10 százalékát felülhaladják, akkor az illető osztályok díjai aránylag alábbszállíthatók.

Ha ezen osztályok üzleti számvitele hiányt mutat fel, és ez az illető osztálynak az általános alaptökében lévő tartalékából nem födözhető, akkor a díjak megfelelőleg fölemelhetők.

Az előleg osztály mutatkozó jövedelmeiből, az igazgatási költségek és a jutalékrész levonása után, a maradék (tekintettel a 98. §-ra) mint osztalék a részvényesek közt felosztatik.

49.

Az egylet alaptökei az igazgató tanács végzése és a közgyűlés által megállapított alapelvek szerint lehető biztos módon gyümölcsözőleg elhelyeztetnek (17 és 22 §.)

50.

**Az igény-
jog kizá-
rása.**

Az egyletből kilépő tagoknak semmi igényök nincs az általános alaptökének valamely részéhez.

51.

Viszályok.

Minden az egyleti viszonyokból eredő egyenetlenségek az egyleti tagokból álló választott bíróság által intéztetnek el, mely az egylet székhelyén ül össze.

A panaszló fél, a részére sérelmesnek tűnő ítéletnek vétele után, legkésőbb négy hét alatt köteles, az igazgató tanácsnál a választott bíróság összeállítását szorgalmazni.

Ennek alakítására minden perlekedő fél 4 tagot kijelöl, s azok közül az ellenfél két választott bírót nevez ki.

Ha valamely fél e 4 tagot megválasztani vonakodik, vagy a felszólítás vétele után négy hét alatt azt elmulasztja, akkor a más fél részéről megválasztott négy egyleti tag, mint választott bíróság ösze hivandó. Ha valamely fél az ellenrész által kijelölt tagok közül a bírakot megválasztani 14 nap alatt elmulasztja, akkor a kinevezés sorsolás utján történik.

A 4 választott bíró viszonylagos szótöbbséggel egy ötödik tagot elnökül választ, egyenlő szavazat esetében sorsolás határoz.

52.

Az alapszabályok megváltoztatására a közgyűlésben személyesen jelenlevő tagok legalább $\frac{2}{3}$ -ának beleegyezése s szintugy az államkormány helybenhagyása szükségeseltetik.

Az alapszabályok megváltoztatása.

Ha a változtatás kizárólag valamely osztályt illet, azon esetben az igazgató tanács, a 22. §. szerint, a reá ruházott jogát előbb felhasználni köteleztetik.

53.

Az egyletnek, vagy valamely egyes egyleti osztálynak felosztatása csak az igazgató tanács indítványára, vagy a szavazat képes részvényesek legalább $\frac{1}{10}$ -ed részének írásbeli kívánatára, egy rendkívüli közgyűlésen s az összes részvevők $\frac{2}{3}$ -adát felérő szavazattöbbséggel, s az államhatóság helybenhagyása mellet történhetik.

Az egylet vagy egyes osztály felosztatása.

A meghívásnak ezen közgyűlésre a felosztatási indítvány indokolásait is kell tartalmaznia.

Ha e felosztatás csupán valamely egyleti osztályt illet, azon esetben az igazgató tanács a 22. §. szerint reá ruházott jogát alkalmazásba venni köteleztetik.

54.

Ha a felosztatás határozattá válik, azon esetben a közgyűlés a számfejtés módjáról, valamint az egyes

tagok követeléseit meghaladó egyleti vagyon hováfordítása iránt határozni és a számfejtőket meg választani köteles.

A számvetés megvizsgálása és igazolása után, a vagyon elosztása következik, mely azonban az osztályfelosztását elrendelő határozat hozatalától számítandó 6 hó lefolyta előtt meg nem eshetik.

Ha valamely tag, az ezen időt követő 3 hónap alatt, a maga részét fel nem vette, akkor az a számvetés egy példányának melléklete mellett a vételjogos költségén és veszélyére azon törvényszéknél letételeztetik, melynek bírósága alá az egylet tartozik.

55.

Az államhatóság felügyelete.

A két kormány mindegyikének, ugy a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, valamint a magyar korona országai részére, az illető kormányterületeken létező egyleti tagsoportok, társulatok és helyi választmányok felett, a fennálló törvények szerinti felügyeleti joga érvényben tartatik.

A kormány részéről kirendelt fejedelmi biztos jogosítva van, az egylet ügykezelésébe bár mikor betekinteni, és a neki törvény és szabályellenesnek feltűnő végzéseket felfüggeszteni, mely esetben azoknak fogantatbavétele az illetékes hatóság elhatározásáig felfüggesztendő.

II.

Különös határozmányok.

I. Osztály.

Betegpénz-biztosítás.

56.

Ezen osztály célja abban rejlik, hogy a tagoknak és hozzátartozóiknak, továbbá más bevezetett, az egylet kedvezményeiben részesített személyeknek (5. §.) betegség esetére betegpénzt, vagy halál esetére egyszermind temetési pénzt is a kölcsönösség alapján biztosítson.

Cél.

Azon kívül az egyleti tagok saját magok, ugyancsak hozzátartozóik és más személyek (5. §.) részére, beteg vagy temetési pénzhez való igénynyel vagy a nélkül az orvosi gyógykezeléshez való jogot is biztosíthatják.

Ezen egyleti osztály valamennyi tagja, a kitelhetőség mértéke és a bejelentések rendje szerint, jogosítva van, mind azon előnyöket és kedvezményeket is igénybe venni, melyeket az egylet gyógyszertárak, gyógyintézetek, fürdők és közlekedési intézetknél eszközölt ármérsékletek és orvosi tanácskozományok 's a többi közvetítése által nyújtani képes.

57.

Minden biztosítási szerződés mindaddig érvényben állónak tekintetik, míg a kölcsönös kötelezettségek aloli feloldatás szabályszerű határozat által ki nem mondatik.

**Általános
biztosítási
tartam.**

Belépés.

A ki ezen osztályba belépni kíván, annak azt egy belépti nyilatkozatban (6. §.) a központi igazgatóságnak, illető helyi választmánynak, az egyleti orvosoknak, meghatalmazottoknak vagy ügynököknek tudtára kell adnia.

Az egészségállapotot, betegpénz-biztosítás esetére, rendszerint az azzal megbízott orvos bizonyítja.

Orvosi gyógykezelés, valamint temetési pénz (72. §.) biztosítása esetére, elegendő az ajánlattevő köztudomású jóegészségi állapotának bizalomra méltó erősítése.

Gyermekek részére egyelőre csak a betöltött 12 éves korukban lehet beteg- vagy temetési pénzt biztosítani.

Elfogadása vagy megtagadása és hatálya a biztosításnak.

Az egylet a belépési nyilatkozatot elfogadhatja vagy elutasíthatja, anélkül, hogy a megtagadás okait előadni köteles lenne.

A főlvetel esetében a biztosított egy bizonyítványt kap, és annak vétele alkalmával az első díjt köteles letenni, melynek befizetése után az egyleti szerződés azonnal érvénybe lép.

A biztosítási összegek mennyisége.

A heti betegpénz egyelőre a díjtáblázat alapján tetszés szerint 2-től 15-értig választható, s a biztosítási összeg magasabbra emelése az igazgató tanács ítéletére hagyatik.

A temetési pénz az életbiztosítási osztállynál előirt feltételek szerint, legfeljebb 200 frt. biztosítható.

Az orvosi gyógykezelés biztosítását illetőleg, a tagoknak, ezen egyleti osztályba való beléptők alkalmával fennhagyatják, oly helyeken, hol több egyleti orvosok rendeltettek, azok közül saját tetszésök szerint választani.

Az áttérés egy más egyleti orvos gyógykezelésébe azonban csak a központi igazgatósághoz, vagy az illető helyi választmányhoz tett előleges bejelentés után létesíthető.

61.

A biztosításért fizetendő díjak magassága, valamint befizetésük módja és ideje a díjtáblázatokban van megállítva. — A díjak a betegség alatt is változatlanul folytonosan fizetendők.

Díjak.

Hátralékban levő díjakért 6 százalékos késedelmi kamat számíttatik. Ha a díjak befizetése a lejárat nap után 3 hónapon túl marad hátralékban, akkor a biztosítás s minden abból levonható követelés az egylet irányában megszűnik.

Oly tagok, kiknek tartozkodási helyük egészségre különösen kedvezőtlen befolyással lehet, az igazgató tanács által meghatározandó díj-pótlékot fizetnek.

62.

A betegpénz élvezete a tagot gyógyító orvos által bizonyított betegedés napjával kezdődik, és a 63. és 65. §§-ra való tekintettel a betegség további tartama alatt az egészség, s illetőleg a szolgálati képesség vizs- **Az illeték jog kezdete.**

szatérteig tart. Az orvosi gyógykezeléshez és az egylet egyéb kedvezményeihez való jogigény (56. §.), az ezen egyleti osztályba lett felvétel után azonnal kezdődik. Terjedelmesebb biztosításba való áttérés, a kiterjesztésre nézve, egy új biztosítási szerződésnek tekintendő.

63.

A betegpénz tartamát a díjtáblázatok szabályozzák. Két hónap alatti visszaesés esetében ugyanazon betegségbe, a vételjog nem a visszaesés napjától, hanem azon időtől fogva számíttatik, melyben az utolsó betegpénz vétele kezdődött. **Illetékjog egy és ugyanazon betegségre.**

Ha valamely betegség a díjtáblázatban megállapított időnél tovább tart, akkor a díjfizetés a betegség tartamára megszüntetik.

A tagnak azonban az általános alaptőke kamataiból, bizonyos, az igazgató tanács által a létező készlet arányában megállítandó jutalék adható, mely a bizto-

sítás mennyisége és tartama szerint méretik ki, de az eredetileg biztosított betegpénz felét semmi esetben túl nem haladhatja.

Ha gyógyulás áll be, akkor a segélyezés megszűnik, a tag ismét köteles a díjakat fizetni és a betegpénz vételjoga egy újabb betegségnél veszi kezdetét.

Az orvosi gyógykezeléshez és az egylet minden kedvezményeihez való igény, az ugyan azon betegségbe való visszaesés esetében is érvényben marad.

64.

Kifizetése a beteg- és temetési pénznek.

A betegpénz kifizetése hetenkint, a temetési pénz a halotti bizonyítvány és biztosítási jegy bemutatása után, ha a 77., 78. és 79. §§-ban kijelölt nehézségek vagy oly indokok, melyek a biztosítás érvénytelenítési nyilatkozatát előidézik, fenn nem forognak, azonnal telyesítettik.

Elmebetegekre nézve az egylet kötelezi magát hogy legalább egy éven át a II. és III. osztály közti különbséget valamely nyilvános tébolydában kipótolja.

Azon tagoknál, kik a birodalmon belül utaztukban oly helyen betegesznek meg, hol helyi képviselő vagy egyleti orvos nem létezik, a betegpénz húzása a bemutatott bizonyítványok minőségétől függ, mi fölött a határozathozatal az igazgató tanácsot illeti.

65.

Nők a lebetegedést követő 4 hét alatt vagy idétlen szülésnél, ha a lebetegedés, vagy idétlen szülés nem valamely önálló betegség tartama alatt történt, betegpénzben nem részesülnek, azonban különösen méltánylandó esetekben az igazgató tanács kivételeket engedélyezhet.

Ugy szintén szüléseknél az egyleti orvos segélyét sem vehetik az egylet költségén igénybe, hanem igen azon betegségeknek, melyek a lebetegedések vagy idétlen szülések folytán keletkeznek.

Öt hónapnál tovább nem tartó betegség nem alapít betegpénzhez való igényt.

A beteg orvosi gyógykezelése csak annak lakásán telyesítettik. A betegnek valamely gyógyintézetbeni elhelyezése után, annak ottan maradása alatt a kölesönös kötelezetségek, a netalán biztosított beteg- vagy temetésipéznz kivételével, megszünnik.

Biztosítottak vagy oly betegek, kik kijárni képesek, az orvos tanácsát saját lakásán, az általa meghatározott órákban tartoznak kikérni.

66.

Ha valamely tag maga, vagy más biztosított részére a mintázatban kijelölt kérdésekre az egylet kárára igazság ellenes feleleteket adott, vagy a biztosítás tartama alatt az egylet ellen más módon bebizonyíthatólag álnok ténykedéseket követett el, azon esetben az igazgató tanács jogosítva van, a biztosítást érvénytelennek nyilvánítani, és az általa már teljesített befizetések az egylet tulajdonául maradnak.

A szerződés érvénytelensége.

67.

Ha valamely betegség egy harmadiknak törvénytelen tette által idéztetik elő, és ez a sértettnek a betegség költségeit megtéríti, azon esetben a biztosított a sértőtől a betegségért kapott kártérítést, a mennyiben az egylettől huzott betegpénznz nem haladja fölül, az egyletnek visszafizetni köteles, ugy szinte azon összegeket is, melyeket jogtalan úton az egylet vagyónából huzott.

Kártérítés és az egylet ellenőrzési joga.

Az ellenőrzés egyleti vagy erre különösen kiküldött orvosok, és szükség esetében az egylet bizalmi férfiai által gyakoroltatik.

A ki ezen ellenőrzés ellen akadályokat gördít, elveszti igényét a betegpénzhez.

68.

Ha valamely tag az egyleti igazgatás bizonyos határozata ellen a tudomásvétél után négy hét alatt nem szólal föl, az által abbéli igényéről lemond.

Fel-szólalási határidő.

A biztosítás felfüggesztése. Az osztrák birodalmon kívüli megbetegedések esetében az egylet semmi nemű szolgálmányra nem köteles. Kivételek az igazgató tanácsnak fenhagyvák.

A biztosított temetési pénzre vonatkozólag azonban az életbiztosítási osztály határozmányai mérvadók.

Kilépés, kizárás.

Kilépőknek a 7. §. esetein kívül azok is tekintenek, kik a tetteges katonai szolgálatba lépnek, vagy a kik állandó lakásukat oly helyen veszik, hol a szükséges ellenőrzés gyakorlata nem lehetséges.

Oly személyek, kik iszákosság vagy az életveszély szilaj fölkeresése folytán megbetegedének, minden igényüket az egylet iránt elvesztik, kivéteven azonban a netán biztosított temetési pénz, mire nézve az életbiztosítási osztály határozmányai mérvadók.

II. Osztály.

Életbiztosítás.

71.

Ezen egyleti osztály célja abban rejlik, hogy az **Cél és terjedelem.** egylet tagjaival halál vagy bizonyos életkor elérése esetére biztosítandó tőkék iránt (házassági fölszerelések, szolgálati biztosítékok stb.), továbbá elhalasztott életjáradék (öregségi nyugdíjak), végre túlélési évdíjak (özvegyek és árvák nyugdíja) biztosítása iránt szerződéseket kössön.

Azon esetben, ha ennek szüksége bebizonyul, ezen osztály tevékenységét, a közgyűlés beleegyezése és az államhatóság helybenhagyása mellett, az életbiztosítás más módozataira is kiterjesztendi.

72.

Az, a ki ezen osztályhoz csatlakozni kíván, egy **Belépés.** belépti nyilatkozatban 5. §. ezt a központi igazgatóságnak, az illető helyi választmánynak, meghatalmazott, orvos, vagy az egylet ügynökének tudtára adni, 's az egy külön mintázatban (kérdő-ív) foglalt kérdésekre igazságosan felelni tartozik.

Ennek utána a biztosítást kérő egészségi állapota biztosítási módozat szerint rendesen egy, kétes és magas biztosítási esetekben több orvosok által megállapíttatik. 200 frtot meg nem haladó tőkék vagy 20 frtnál nem magasabb évi járadékok-biztosításnál az ajánlattevő köztudomású jó egészség állapotának bizalomra méltó megerősítése elégséges.

Ezen esetekben a formaszerinti kérdő-ív egész vagy részletes kitöltése is mellőzhető.

Ezenkívül az igazgató tanácsnak mindenkor jogában áll, az életkor törvényes kimutatását is követelni. A ki valamely más személy halála esetére való biztosítás iránt kíván szerződni, az ez utóbbinak beleegyezését is kétségtelen módon köteles bebizonyítani.

73.

A biztosítás elfogadása vagy megtagadása. A belépést ezen osztályba az egylet elfogadhatja vagy megtagadhatja, a nélkül, hogy utóbbi esetben a visszautasítás okait nyilvánítani köteles lenne.

Ha a biztosítás elfogadtatik, a biztosított egy bizonyítványt kap, melynek vételénél az első díj befizetendő.

A szerződés érvénye az első díjbefizetésével veszi kezdetét.

74.

A biztosítás nagysága. A halál vagy bizonyos életkor elérése esetére biztosítandó tőkék, továbbá a túlélési életjáradékok, (özvegy vagy árva nyugdíja) és a biztosítandó elhalasztott személyi életjáradékok (egykori nyugdíj) legmagasabb összege az igazgató tanács indítványa folytán a közgyűlés által határoztatik meg.

75.

Vételjogsúlt kijelölése. Halál vagy túlélési esetekre való biztosítások az ajánlattevő kívánata szerint akként köttetnek, hogy a biztosított tőke, vagy valamely kijelölt személynek, vagy a biztosítási okmány birtokosának fizetessék.

A biztosítási jegyben világosan kiteendő, hogy ezen két eset közül melyik érvényes.

76.

Díj-fizetés. Az egyszeri betételek, illetőleg az első díjak, a biztosítás elfogadása iránti értesítés után 14 nap mulva, minden esetre azonban a biztosítási jegy kiadása előtt befizetendők.

A további díjak (öszletek) a biztosítási jegyben kijelölt határidőkben fizetendők. Ha valamely tag a díjfizetést elmulasztja, akkor fölhivatik azt 6% késedelmi kamattal együtt utánpótolni (79. §.); 's a lejárat naptól számított 3 hónap eltelté után, minden a biztosítási szerződésből kifolyó igény az egylet irányában elenyészik.

Minden biztosítási vagy visszatérítési összeg kifizetésénél, előbb a hátralékban lévő díjak hozatnak levonásba.

77.

Valamely halálesetre biztosított személynek bekövetkezett kimultával aziránt a központi igazgatóság közvetlenül, vagy az egyleti közegek által értesítendő. A biztosított összeg megkaphatása végett a hivatalos halottlevelen kívül az orvosnak az utolsó betegségről való kimerítő jelentése vagy a halál másnemű okának kimutatása is beküldendő.

**Vételjog
halálesetrel
biztosítás-
nál.**

Ha a vételjog ellen semmi kifogás nincs, és a felállított föltételeknek telyesen elég tétetett, akkor a biztosított összeg kifizetése a biztosítási jegy visszadása és nyugta mellett eszközöltetik.

Ha a biztosítási összeg kifizetését az igazgató tanács megtagadja, és az illető, e végzés vétele után 3 hónap mulva nem felebbez, az által minden igényéről lemond.

A halál esetére való biztosításból származó igények merőben elvesznek arra nézve, ki a biztosított halálát gyilkosság; agyonütés vagy terhes megsebesítés által idézte elő.

Ha a biztosított párbajban hal meg, avagy valamely büntett folytán 3 évet meghaladó börtönre ítéltetik, azon esetben a vételjogosnak csupán az utolsó mérlegben megállapított biztosítási érték 10% levonásával fizettetik ki.

Ha a biztosított öngyilkosság által hal meg, akkor a biztosított összeg csak azon esetben fizettetik ki, ha a biztosítás már öt év óta áll érvényben.

Ellenkező esetben a biztosítottnak szintügy csak az utolsó mérlegben megállapított biztosítási érték 10% levonásával fizettetik ki.

Bizonyos, előre meghatározott életkor elérésére tett biztosításoknál.

Elhalasztott életjáradékok biztosításánál.

Túlélési esetekben tett biztosítások.

Bizonyos előre meghatározott életkor elérése eseteire kötött biztosításoknál, a biztosítási összeg kifizetése ezen életkor elérése után történik.

Elhalasztott életjáradékok biztosításánál az évi járadék huzása, bizonyos megállított, a biztosított szabad elhatározásának fennhagyott életkor elérésevel kezdődik.

Túlélési életjáradékok biztosításánál azok huzása a túlélőnek halála napjától kezdődik, mely hivatalos halottlevéllel bizonyítandó.

A megszerzett évi járadékokból az első részlet a vételjog megszerzésére következő hónap első napján az addig lefolyt időre fölvehető, azontúl a további részletek, az egylet pénztárából a vételjogos nyugtája és a biztosítottnak életbizonyítéka valamint a biztosítási jegy előmutatása mellett évnegyedenként utólagosan szolgáltatnak ki.

78.

Változások a biztosítottnak körülményei között.

Ha a biztosított lakhelyét vagy hivatását megváltoztatja, ezt az igazgatótanácsnak egy hónap alatt bejelenteni köteles.

Ha valamely biztosított Európán kívül száraz földön vagy tengeren utazni szándékozik, vagy ha a biztosított katona vagy katonai hivatalnok, és a sereg azon osztálya, melyhez tartozik, mozgóvá tétetik, ez esetekben az igazgatótanácsnak az előtt jelentés teendő, mely az iránt határozni köteles, hogy valyon, és minő feltételek alatt állhat a biztosítás továbbra is érvényben.

Ha e jelentés elmulasztatik, akkor az igazgatótanács a biztosítást elenyészettnek nyilváníthatja és a 80. §. szerint járhat el.

79.

Ha az egylet a biztosítási ajánlat valamely pontjára vonatkozó, igazságellenes bemondással tévutra vezetett, vagy más módon megkárosított, akkor az igazgatótanács jogosítva van, a biztosítási szerződést érvénytelennek nyilvánítani, és a biztosított minden ezen szerződésből eredő jogát, nevezetesen azon igényét is, hogy a befizetett összegek visszatéríttessenek, elveszti.

A biztosítás érvénytelenné nyilatkoztatása.

Ha az érdekelt az igazgatótanács ilyes határozata ellen, annak vétele után, nem teszi ellenvetést vagy nem hivatkozik választott bíróságra (51. §.); akkor az illető jogokat feltételenül elveszti.

Ha valamely biztosított tévedésből igen magas befizetéseket teljesít, akkor az egylet a bevett fölösleget visszatéríti.

80.

Ha valamely részvényes a biztosítás 3 évi tartama után, a további díjfizetéseket teljesíteni nem tudja vagy nem akarja, szabadságában áll halál esetére való tőkék biztosításánál (I. a. és I. b.) a szerződés megszüntetését vagy módosítását, minden másnemű biztosításoknál azonban csak is annak módosítását követelni. Az első, illetőleg megszüntetés esetében a biztosításának számtanilag megállított értéke 10% levonása után neki megtérítetik, az utóbbi, vagy módosítás esetében mindazonáltal ezen számtani egész érték vétetik minden további levonás nélkül az ujonan köttendő biztosítási szerződés alapjául számításba. A biztosítási szerződés ezen módosítása csak is a biztosítási összegre vagy évi járadékra terjedhet.

A biztosítás megszüntetése vagy megváltoztatása.

**Kölcsön
jegyekre.**

A halál esetére való (I. a. és I. b.) tőkék-biztosítási jegyekre — a biztosításnak három évi tartama után megfelelő kamat mellett — a befizetett díjaknak $\frac{1}{3}$ -dát felérő kölcsönök is adatnak.

81.

Elévülés.

Föl nem vett összegek az általános polgári törvénykönyv szabályai szerinti elévülésnek alávetvék, 's ugyan azokat kamatok sem illethetik.

82.

III. Osztály.

Előleg-osztály.

83.

Ezen egyleti osztály célja, a részvényeseknek kamatoztatható betétek átvétele által takarékosagra alkalmat szolgáltatni és őket részint a betételek felhasználása, részint a közös hitel igénybevétele által lehető jutányos föltételek mellett előlegekkel ellátni.

Cél.

E célra ez osztály részvényeseiből a különböző tagcsoportozatokban külön előleg-társulatok alakíttatnak.

84.

Azon egyleti tag, ki az előlegtársulatba belépni kíván, ezt az illető helyi választmánynak egy belépti nyilatkozatban tudtára adja, mely az ajánlkozó hitelképességére való tekintettel a fölvétel iránt határoz, a nélkül hogy a megtagadás okait megjelölni köteles lenne.

Belépés.

Elutasító határozat ellen az ajánlkozó a társulathoz folyamódhatik.

Egy tag csupán egy előlegtársulathoz tartozhatik.

A részvényesnek egyik társulattól a másikkal átmenetele az illető helyi választmányok közti egyezkedés útján mindenkoron megtörténhetik.

85.

Az üzleti alapot képezik:

Üzleti-alap.

- a) a részvevők részbetétei;
- b) egyes társulatok által felvett kölcsönök, melyekért azok részvényesei együttesen jót állanak.

**A rész-
betétek
képzése.**

Egy részbetét 50 forintban állapítatik meg. Az egyes részvényes által szerzendő részbetétek számát, a közgyűlés által szabályozott legfelsőbb fokon belül, a társulat határozza meg.

Egy további részbetétel képeztetése csak az előbbinek teljes befizetése után kezdőthetik meg.

A befizetés egyszerre, vagy havi részletekben, de mindenkor teljes forintokban teljesítendő.

Az egyszer megkezdett részletfizetések meg nem szüntethetnek. A lejárt havirészlet minden hónapnak legfőlebb 10-ig befizetendő. Az egyes társulatoknak fennhagyatik, rövidebb fizetési határidőt kitűzni, 's a fizetés napján nem teljesített részletekért késedelmi illetéket, mely azonban egy forint után naponként $\frac{1}{10}$ krajcárt meg nem haladhat, a hátralékostól beszédni.

Ha valamely részvényes az első részbetét képzésénél hat részletfizetésnél többel marad hátralékban, azon esetben az addig teljesített befizetések a tartaléktőke javára maradnak, és a részvényesség megszűnik. Különösen tekintetre méltó esetekben a helyi választmány időhaladékot engedhet.

Valameddig valamely tag részbetétele nincsen teljesen befizetve, addig az e részre eső osztalék nem fizetetik ki, hanem csak javára iratik.

87.

Jogok.

A részvényesség ezen osztálynál a részbetételre eső első befizetéssel kezdődik.

Minden részvényes az általános határozmányokban foglaltakon kívül jogosítva van:

- a) a 91., 92. §-ban megállapított határozmányok szerint előleget igényelhetni;
- b) a 86. §. említett föltételek szerint osztalékot húzni.

88.

**Kötelessé-
gek.**

- Ellenben kötelesek a részvényesek:
- a) legalább egy részbetétel befizetését teljesíteni (86. §.)

b) mindazon kötelezettségekért, melyek iránt a társulat, melyhez tartoznak, szerződött részbetéteikkel közösen jót állani (98. §.)

89.

A részbetételek a részvényesség időtartama alatt a tagok által egészen vissza nem vonhatók.

Jótállás.

Azonban minden részvényesnek szabadságában áll, előleggel nem terhelt teljes részbetéteit, az egyes részvényes által megszerezhető részbetételeknek a 86. §-ban megállított legmagasabb számán belül, minden azokon feneklő jogokkal és kötelezettségekkel együtt, a helyi választmány beleegyezésével ugyan azon társulat valamely más részvényesének átengedni.

90.

A részvényesség megszűnik önkéntesen vagy önkéntelenül.

A részvényesség megszűnte.

Önkéntesen, ha az illető tag részbetételének teljes befizetése után, felmondását az üzleti év legkésőbb december utolsó napjáig írásban bejelenti, vagy részbetételét valamely más részvényesre átruházza (89. §.)

Több részbetételek birtokosának azonban szabadságában áll, égyen kívül, a többit az imént idézett határidőben mind fölmondani vagy átruházni, a nélkül hogy azért a részvevőséget elveszteni.

Önkéntelenül:

- a) halál által;
- b) az egyletbéli kizárás által (7. §.);
- c) ha valamely részvényes nem tartja meg alapszabályszerű kötelezettségeit (86., 94. §.);
- d) ha valamely részvényes birtokára csőd nyittatik.

A kilépő részvényes vagy annak jogutóda magától érthetőleg; a kivett előlegeket teljesen visszafizetni köteleztetik, és ezen kívül az azon társulat által, melyhez tartozik, a folyó üzleti év végéig elvált kötelezettségeikért szabályszerű jótállásban marad (98. §.)

A részbetétel az illető évi számlát bezárása előtt vissza nem fizethető.

Részvényesek halála esetében a helyi választmány a társulat üzletállásához képest az elhunyt örökösei kérése folytán azonnal leszámolást tarthat, s a netaláni követelést azoknak kifizetheti.

A felmondás napjától vagy b., c., d. eseteiben a kizárás okainak bekövetkeztétől kezdve, az előleg kivételéhez való igény, első esetben a felmondott betételekre vonatkozólag, második esetben pedig merőben megszűnik.

A folyó üzleti év osztálékára a felmondott részbetételekre nézve csak annyiban tartható igény, a mennyiben azok a befizetett összegek 5% nem mulják felül.

91.

Előleg adás.

Minden részvényes a személyhitel megállapított legmagasb összegére való tekintettel rendesen jogosítva van, a teljesített befizetés kétszeres értékét részbetételére mint előleg igénybe venni.

Annak kiadása mindazonáltal csak legalább is 10 forint befizetése után veheti kezdetét.

Az adott előleg megegyezés szerinti és pedig a társulati gyűlés által megállított leghosszabb határidő körében lévő, azonban 20 hónapon túl nem terjedhető részletekben fizetendő vissza.

Az előleg csak váltóra vagy közjegyzőileg avagy törvényszékiileg hitelesített kötelezvényre adathatik ki.

Ha az előleg három hónapot meghaladó időre adatik; akkor minden további 3 óra esendő részletösszegről külön váltó állítandó ki.

Azonkívül rendkívüli előlegek adhatók, ha az előleget szorgalmazó elegendő biztosítékot nyújt:

- a) kezesség vagy;
- b) kézi zálog p. o. értéktárgyak, értékpapírok, biztos váltók, megfelelő biztosítási jegyek, törvényszéki előjegyzések vagy más hiteles ilyenmü biztosítási eszközök avagy;
- c) jelzálog által.

A rendkívüli előlegek visszafizetési módozata, különös megállapodásnak van fennhagyatva.

Az előlegekérti kérelmek az illető helyi választmányhoz írásban adandók be, mely azokat a hitelképesség megbírálása után a pénztári készlethez képest a bejelentés sorrendje szerint, még pedig a rendeseknek a rendkívüliek fölött elsőséget adva utalványozza.

Valameddig valamely részvényes maga előlegét vissza nem fizette, mindaddig új előleget csak az előbbinek egyidejű visszafizetése mellett kaphat.

Hasonlóan nincs valamely részvényes biztosíték nélkül előleget követelni jogosítva:

- a) valameddig személyes hitele jótállási kötelezettsége által mint kezes kimerítettett;
- b) ha valamely kezeset megkárosított és az annak okozott kárt ismét jóvá nem tette.

A társulatok által kiadandó előlegek kamatlábának megállítása az illető társulati gyűlésre hagyatik, mely a helyi választmányt a rendkívüli előlegek kamatlábnak egy évre leendő megállítására határozatilag feljogosíthatja; ezen utóbbi azonban a rendes előlegek kamatmértékét semmi esetben meg nem haladhatja.

Az előlegek kamatai a kifizetés napjától számitatnak.

Az előlegek a lejáratí idő előtt is visszafizethetők. **Előleg visszafizetés.**

A visszafizetett előlegrészletek a betett váltókon számitatnak.

Ha a lejáratí napon az elfogadott váltónak beváltása meg nem ejtetik, akkor a késedelmes adós és annak kezeze törvényes uton kényszerítendők a fizetésre.

Ha valamely követelést beperelni kelletik, azon esetben az előlegező részvényessége azonnal megszűnik, és elveszti a folyó üzletí év osztálékára való igényét, (90. §.) mely a tartalékalap javára marad.

Kölcsön.

A mennyiben a befizetett részbetétek a bejelentett előlegek megadására nem volnának elégségesek, e célra a társulat részvényeseinek közös jótállása mellett a helyi választmány kölcsönt vehet föl.

E kölcsön mennyisége azonban minden egyes társulatra nézve, a részbetételekre teljesített befizetések összegének felét, és a kézi vagy jelzálogra adott rendkívüli előlegeket (91. §. b. és c.) összevéve meg nem haladhatja.

Ily kölcsönökért az illető előleg társulat, nevezetesen a részvényesek egyeteme részbetételeik arányában áll jót (98. §.)

**Pénztári fö-
löslegek.**

Az egyes társulatoknál létező pénztári fölöslegek használati módora, a mennyiben a tiszti egylettől felvett kölcsönök nincsenek hátralékban, az igazgató tanács egyszerű értesítése mellett, maga a társulat által állapittatik meg.

Ellen esetben, a használati módorra nézve, az igazgató tanács helybenhagyása szükségesletetik.

**Tartalék-
alap.**

Netaláni veszteségek esetére födözetül rendelvek:

I. minden társulat sajátlagos tartalékalapja;

II. az előlegosztálynak az általános alaptökében létező közös tartaléktökéje.

Az első alakittatik:

a) a tiszta jövedelemnek a társulat határozata szerinti legalább 5 és legfelebb 20 százalékának be-
tartásából;

b) a társulatnál befizetett késedelmi illetékekből;

c) a 86. és 94. §-ban felemlített összegekből.

A közös tartaléktöke minden egyes társulat tiszta jövedelmének a közgyűlés határozata szerinti legalább 5 és legfelebb 20 százalékának visszatartásából képezetetik.

Ezen tartalék alapok javadalmazása legalább is addig folytattik, valameddig azok az illető betételi tőkék 10%-át felérik.

Ezen mennyiség elérése után a különleges tartalék-alapra vonatkozólag a társulatnak, a közös tartalékalapra nézve, a közgyűlésnek van fennhagyatva a további javadalmazást megszüntetni, mely esetben az idézett járalékok az osztalékba vétetnek fel.

Az előlegosztálynak és illetőleg valamely társulatnak felosztatása esetében, a tartalékalapok az általános alaptőke javára esnek.

98.

Minden előlegtársulat az év végével egy pénzkezelési mérleget készíteni és ezt legkésőbb 4 hét alatt az igazgató tanácsnak beküldeni tartozik.

**Mérleg,
osztalék,
hiány.**

A tartalékalapokba a 97. §. szerint átszállítandó tiszta jövedelmi hányad levonása után megmaradó fölösleg a társulat részvényesei közt, betételeikre teljesített befizetéseik és azok ideje arányában mint osztalék felosztatik.

Ha valamely mérleg fogyatkozást eredményezne, ezen esetben az mindenek előtt az illető előleg-társulat tartalékából, és ha ez nem elegendő, az általános alaptőke azon hányadából fedezendő, mely ezen társulatnak számlájából keletkezett.

Ha még ez sem elégséges, akkor a még mutatózó fogyatkozás a társulat részvényesei által részbetételeik arányában fedezendő.

A fogyatkozásnak az egyes részvényesre esendő összege annak részbetéteiről leiratik, és az ekként lezállított részbetételek szabályszerűleg ismét kiegészítendők. Ezek a tökéletes kiegészítésig a még teljesen be nem fizetett részbetétekkel egyenlővé tétetnek (86. §.) és addig fölnem mondhatók.

Az általános tartalékalapból adandó netaláni további pótlékok iránt, az igazgató tanács indítványa folytán a közgyűlés határoz.

~~~~~  
Nyomtattott Drotleff Józsefnél. 1869.  
~~~~~

